
Elbląg, Stare Miasto, gm. loco , woj warmińsko-mazurskie

Informator Archeologiczny : badania 34, 227-228

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

dużego naczynia siwego o późnośredniowiecznej proveniencji. Niestety był to jedyny fragment, jaki udało się znaleźć w wyniku eksploracji obiektu. Być może mamy tu do czynienia jedynie z niewielkim zagłębieniem, które zostało zasypane w wyniku prowadzonych w tym miejscu prac rolniczych (orka).

Konkludując, należy podkreślić, iż w wyniku przeprowadzonego rozpoznania stwierdzono tu obecność warstwy próchnicznej, w której zalega bardzo nieliczny materiał zabytkowy w postaci fragmentów naczyń późnośredniowiecznych. Świadczy to niewątpliwie o tym, iż w najbliższej okolicy funkcjonowała wieś bądź niewielkie osiedle (być może jednodworcze) o późnośredniowiecznej i wczesnonowożytnej metryce.

Materiał i dokumentacja z badań znajdują się w archiwum WKZ w Olsztynie. Badania nie będą kontynuowane.

Gostynin, st. 15, gm. *loco*, woj. mazowieckie, AZP 52-51/9

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Grudziądz-Owczarki, st. 17, gm. Grudziądz, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 29-45/10

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

ELBLĄG, Stare Miasto, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie

- miasto średniowieczne i nowożytne (XIII-XX w.)

Badania wykopaliskowe przeprowadzone od maja do września, przez Pracownię Archeologii Miast Grażyna Nawrołska (autorka sprawozdania). Przebadano powierzchnię 335 m². 21 sezon badań.

Badania archeologiczno-architektoniczne były prowadzone w obrębie bloku ograniczonego ulicami: Stary Rynek – Rzeźnicka – Przymurze – Wigilijna, na podwórkach parcel przy ulicach Rzeźnickiej 6 i 7 oraz Wigilijnej 31 i 32 i objęły przestrzeń o wielkości 335 m².

Na podwórku działki przy ul. Wigilijnej 31 odsłonięto pozostałości nowożytnej oficyny, pod którą zachował się w formie szczątkowej tylko jeden poziom reliktyw drewnianej zabudowy. Pozostałą część podwórka zajmowała kamienno-ceglana, w znacznym stopniu zniszczona latryna.

Na sąsiednim podwórku przy ul. Wigilijnej 32 dużą jego część zajmowały trzy drewniane latryny, które mocno zakłóciły układ najstarszych nawarstwień. Wczesna drewniana zabudowa zachowała się jedynie w południowej części badanego terenu. Na wąskim i długim podwórku przy ul. Rzeźnickiej 6 południową jego partię zajmowały dwie drewniane latryny wzniesione w różnych systemach konstrukcyjnych. Brak oficyny na pozostałej części spowodował, że w dobrym stanie przetrwały nawarstwienia związane z okresem nowożytnym i średniowiecznym.

Kolejnym miejscem prac było duże podwórko na parceli przy ul. Rzeźnickiej 7, zajmujące powierzchnię 108 m². W jego obrębie odsłonięto w partii zachodniej pozostałości murowanej oficyny o powierzchni 20 m², pod którą zachowały się relikty drewnianej podłogi budynku. W części wschodniej podwórka eksplorowano nawarstwienia nowożytne, które były związane z pracami budowlanymi prowadzonymi w tej części działki.

W trakcie prac wykopaliskowych znaleziono bardzo interesujący materiał źródłowy w postaci ceramiki, wyrobów ze skóry (np. pendant), metali i drewna. Liczne nowożytne wyroby kamionkowe z Westerwaldu, porcelana chińska, majoliki włoskie, a także siwaki i ceglaste naczynia szklione.

Reasumując, w trakcie prac archeologicznych odsłonięto nawarstwienia i obiekty o chronologii od XIII do XX w. Odsłonięto relikty zabudowy drewnianej i murowanej, pozostałości oficyn oraz elementy infrastruktury technicznej w postaci latryn.

	<p>Te znaleziska znacznie poszerzają naszą wiedzę o życiu codziennym mieszkańców Starego Miasta.</p> <p>Materiały i dokumentacja z badań znajdują się w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Elblągu.</p> <p>Badania będą kontynuowane.</p>
EŁK , st. 24, wykop II, gm. <i>loco</i> , woj. warmińsko-mazurski, AZP 23-79/44	patrz: nowożytność
EWINÓW , st. 1, gm. Przekona, woj. wielkopolskie, AZP 62-45/1	<ul style="list-style-type: none"> osada z okresu średniowiecza <p>Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 30 października do 30 listopada, pod kierunkiem M. Polcyna (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Polski Koncern Naftowy Orlen.</p>
EWINÓW , st. 2, gm. Przekona, woj. wielkopolskie, AZP 62-45/2	<ul style="list-style-type: none"> osada z okresu średniowiecza i nowożytności <p>Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 30 października do 30 listopada, pod kierunkiem M. Polcyna (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Polski Koncern Naftowy Orlen.</p>
EWINÓW , st. 5, gm. Przekona, woj. wielkopolskie, AZP 62-45/5	<ul style="list-style-type: none"> osada z okresu późnego średniowiecza i nowożytności <p>Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 30 października do 30 listopada, pod kierunkiem M. Polcyna (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza). Finansowane przez Polski Koncern Naftowy Orlen.</p>
GDAŃSK , ul. Służebna, st. 106, gm. <i>loco</i> , woj. Pomorskie, AZP 12-44/223	<ul style="list-style-type: none"> stanowisko z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego <p>Badania prowadzone przez mgr Monikę Kasprzak (autorka tekstu, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Prace finansowane przez GEPEC.</p> <p>Badania przy ul. Służebnej przeprowadzono w związku z przełożeniem na odcinku około 90 m rury ciepłowniczej do nowego kanału szerokości 2 m, który był obiektem obserwacji archeologicznej. Trwały od 10 listopada 1999 r. do 10 lutego 2000 r. Głównym celem badań było odnalezienie pozostałości późnośredniowiecznych konstrukcji obronnych oraz ustalenie stratygrafii stanowiska określającej historyczny rozwój zabudowy na tym obszarze.</p> <p>W efekcie prowadzonych nadzorów zarejestrowano 4 fazy zabudowy tego terenu.</p> <p>Najstarsza jest związana z budową i funkcjonowaniem murów obronnych. Datowana na okres pomiędzy XIV a końcem XVI w. Odkryto pozostałości wewnętrznej i zewnętrznej kurtyny o grubości około 1,20 m wybudowanej z cegły gotyckiej oraz warstwy niwelacyjnej związanej z budową obiektu. Z końcowym okresem funkcjonowania późnośredniowiecznych murów można wiązać także pozostałości bruku.</p> <p>Kolejna faza jest związana z okresem częściowej rozbiórki murów, zasypywaniem fosy i powstaniem na tym obszarze nowożytnej zabudowy mieszkalnej, która częściowo wykorzystywała kurtynę zewnętrzną murów obronnych jako ściany nośne kamienic. Oprócz pozostałości domów z okresem tym, trwającym od XVII w do połowy XIX w., można wiązać kilka warstw niwelacyjnych.</p> <p>Następna faza trwająca od połowy XIX w. do 1945 r. jest związana ze wspólną przebudową i częściową rozbiórką kamienic oraz założeniem kanalizacji ściekowej. Z okresem tym można wiązać 2 niwelacje gruzowe oraz 2 poziomy użytkowe.</p> <p>Ostatnia zarejestrowana faza rozpoczęła się w 1945 r. i trwa do dzisiaj. Składają się na nią dwumetrowa warstwa gruzu powstałego z rozbiórki zniszczonej</p>